

KATHOLIKUS NÉPLAP.

BUDAPEST OCT. 19. 1848.

16. SZÁM.

Dicsőség Istennek a' magosságban, és a' földön békeség a' jóakaratu embereknek.

Lukács 2. r. 14. v.

Dicsértessék a' Jézus Krisztus!

A' ki mint vet, úgy arat.

A' ki mint tanul, úgy veszi hasznát.

Minapi értekezésemben azt ígertem, hogy majd az iskolába járás nagy szükségéről különösen is fogok írni. Említém kedves atyámfiainak! miként hozzátok mint már szabad polgárokhoz, még inkább illik mint eddig, hogy írni, olvasni tudjatok. Igaz ugyan, hogy a' mit Jancsi meg nem tanult, azt Jánosnál hiában keressük, vagy is: ki iskolába nem járt, biz a' sem írni sem olvasni nem tud. Azonban, hogy vénebb korában is megtanulhatja ezeket, ki igazán akarja, azt példában is megmutattam. Hja! biz a' sült veréb senkinek sem repül szájába. A' kimit tudni kíván, szorgalmasan kell tanulnia. Tanulni soha sem szégyen, de nem tudni, gyalázat. De ha már valaki magán nem segíthet, legalább gyermekét ne engedje fölnevelkedni e' kincs nélkül. A' szülőknek fő kötelességök gyermekeiket jól nevelni, és minden jóra taníttatni; halljátok bár a' szentírást: Ha fiaid vannak — úgy — mond — oktasd őket; míg gyengék, addig hajtogasd őket. És ismét: A' melly ultra tér az ifju gyermekkorában, nem távozik el attól vénebb korában. Sz. Pál is igyszól: Neveljétek gyermekeiteket az

Urnak tanításában, és fenytékben. Mivel pedig magatok, gyermekeiteket minden jóra, hasznosra tanítani képesek nem vagytok, rá sem értek; tehát küldjétek őket az iskolába, azért állíttatott ez. Erre annál inkább köteleztettek, mivel ti adtok gyermekeitek lelkéért számot egykor az Isten előtt. Ezt a' haza, a' törvény is követeli tőletek, a' lelkipásztorok pedig szüntelen kiáltják füleitekbe: küldjétek gyermekeiteket iskolába! Ne sajnáljátok azt a' néhány garast, melly olykor ruházatra, könyvekre megkivántatik, mert, higyétek el drágább, böcsösebb örökséget soha sem hagyhattok gyermekeiteknek, mint ha őket jól neveltétek, és kellőkép kitaníttatátok. A' ki közöletet olvasni, írni, számotvetni tud, nemde gyakran lelte ebben örömét, s még gyakrabban tapasztalta ennek nagy hasznát, hogy foszthatná meg tehát szeretett gyermekét ezen örömtől, és haszontól? A' ki pedig sem olvasni, sem írni, sem számot vetni nem tud, hányszor keseredett el ezen, hányszor szégyenlette el magát, és hányszor vallott kárt e' miatt?! egy érzéketlen szívü szülé volna tehát az, ki ezt magán tapasztalván, gyermekét még is e' súlyos bajoknak készakarva kitenni akarná. Minden, a' jobb neveléstől megvont fillér, százkába fog egykor az örökösnek ke-

rülni. Nem hallottátok-e, hogy gyakran nem csak keserű panaszokra, de még másra is fakadtak a' fiak atyjuk fukarsága, vagy hanyagsága fölött, hogy őket iskolába küldeni, és állapotjukhoz képest kitaníttatni elmulasztották? mi miatt előmenetelökben sokszor gátlottak. Vigyázzatok, hogy szülei kötelességetek illetően elmulasztása miatt, gyermekeitek neheztelését magatokra ne vonjátok, midőn már sirjaitokban fogtok nyugodni. Nem is esuda ez, miután az iskolába járás kiáltó szükségai napjainkban még inkább, mint máskor, mutatkoznak, ám lássuk pontonkint:

1) Miután jobbágyok lenni megszüntetek, és szabad polgárok lettetek: ügyeiteket magatok rendezitek; de a' közügyekbe, tanácskozásokba is befolytok. No már magatok ítéljétek meg, mennyi baj van veletek, mennyi fölakadástok lesz, ha írni és olvasni nem tudtok.

2) Nemde eddig is — hol csak lehetett — olyanokat választottatok meg a' falusi hivatalokra, kik olvasást és írást tudnak; ezután pedig még nagyobb szükség lesz erre, annyira, hogy nem sokára magatok fogjátok kikötni: hogy a' ki írni 's olvasni nem tud, hivatalt a' helységben ne viseljen.

3) Látjátok azt is, hogy katonáskodó világban élünk, no már ebben is boldogul-e az, előre mehet-e, lehet-e, tiszt, ki írni olvasni nem tud? Bajosan biz az; aztán hasztalanul fog morgólni, ha más fiatalabbat, írni, olvasni tudót elébe léptetnek.

4) Ki olvasni tud, sok szép, gyönyörű és hasznos könyveket, újságokat olvashat, és azokból sokat tanulhat, hát isz a' tudós emberek is ilyen olvasásból szedték tudományukat. Igen jó gazdaságos könyvek is vannak már, mellyekből egy falusi gazda kimondhatlan sok jót tanulhat. Képzelem, milly keserves kin az, midőn valaki közüle-

tek a' „Katholikus néplapot“ de még a' keresztény naptárt, vagy is kalendáriumot sem tudja olvasni! Hát még azok a' sokféle szép imádságos, 's énekeskönyvek! Illy szerencsétlenre nézve azok mind haszontalanok! Higyétek el, vajmi fájdalmasan hathat ez egy olly emberre, ki főképp a' mostani időben, olvasni nem tud. Azonban nem kell ám megelégedni minden vakogó olvasással, hanem gyakorlás, vagy is többszöri olvasgatás által ebben is tökélyetességre, a' helyes és értelmes olvasásra kell törekedni.

5) A' ki írást, és számvétést tud, ah milly rendesen viheti az gazdaságát! Pontosan följegyezi bevétel és kiadását, számon tartja mindenét, 's így addig nyújtózik, meddig takarója ér. Ha pénzt kölcsön ad, vagy vesz, maga tudja fölteni a' kötelezvényt, vagy nyugtáványt, és nem kell minden sor írásért a' jegyző nyakára futkosnia és fizetnie. Fölírja, mikor és mennyit fizetett ki cselédének bérébe, 's így ez nem megy feledékenységre, elsem lehet tagadni. Ha munkásokat fogadott: tüstént fölveti, mit fizet összesen, mit egyenkint napra hétre 'sat. 's így tisztában van magával. Hej barátim! szép 's hasznos tudomány az a' számvetés. Kérdezzétek csak Bertók Ferkót, ha ismeritek őt, majd meg mondja ez. Ha csak két három szapu buzát vitt is a' piacra, annak az árát sem vitte haza ugy soha, a' mint kialkudták vele, főképp, ha szerencsétlenségére zsidóval került alkuba. Otthon ugyan a' szomszédja nagy bajjal a' fejébe verte, hogy ha három szaput elad tíz forintjával, összesen harmincz forintot fog kapni, de mihelyt ebből néhány garast lealkudtak, már nem tudott boldogulni, 's míg ujjain, bab- vagy kukoricza szemekkel számítgatott, a' zsidó olly zavarba hozta, ugy tele beszélte fejét, hogy azt se tudta, hanyadán van, aztán rutul megcsalatott. Hogyne, még a' ban-

kót sem ismérte, aranyt pedig soha sem látott, nem is mert volna megnézni, hogy valamiképp meg nekisértsék vele. Hja barátim, míg így vagyunk a' számvetéssel, nem csuda, ha ebül megy gazdaságunk, és uton útfélén megcsalnak bennünket a' rosszlelkű emberek. Bertók gyakran vakarta a' fejét, mondván: hej be jó lett volna azt a' számvetést az iskolában megtanulni! Boldog, ki más kárán tanul. A' ki mint vet, úgy arat.

Most tegyünk egy kis hasonlítást a' tót, német, és magyar földművelő között. Láttatok már ugy-e, drótos, gyolcsos, és egyéb mesterséget vagy kereskedést űző tótot, már mennyire értik ezek a' számvetést, vagy is a' pénz különféle nemeit összeszámítani, az ezüstnek váltó értékét rögtön kitálalni, ezt magatok és aszonyaitok is számtalanszor tapasztalták. Aztán, mellyik gyolcsos tót nem tud írni: az olvasást nem is emlitem. És hát miféle állapotú emberek ezek? biz ezek csak olyan földművelők mint ti, sőt sokkal szegényebbek, mert sem annyi, sem olly jó földjük nincs, mint nektek. És még is, akár hogy teszi szerét, de iskolába járattja gyermekét, mivel jól tudja, hogy ha írni, olvasni, számotvetni tud, aztán ha e' mellett szorgalmatos lesz, a' jég hátán is élél. De van is ám ezekben szorgalom, nem csak magyar országot, de egész Európát is bejárják kereskedésükkel, a' mezei munkát azok is elvégzik, a' kik otthon maradnak, olykor maguk az asszonyok is. És ezen járás kelésökben sokat látnak, tapasztalnak, okosabbak, eszélyesebbek lesznek. Sok itt marad köztünk, hivattal kap, följut — a' mieink pedig szépen hátra maradnak, mert nem alkalmasak. Ha városi mesteremberek lesznek is, hamarabb fölszedik magukat, mert jól tudnak gazdálkodni. Hát a' németekről szóljak-e? Városi legmódosabb polgáraink, mesterembereink

(kézműveseknek is nevezik őket,) többnyire németek, 's kérdezzétek csak, ki volt apja vagy nagyapja? majd megmondja, hogy többnyire falusi földművelő, vagy is, mint mondani szokás, német paraszt. Hát hogyan jutottak ezek a' városba? csak úgy biz azok, hogy a' német paraszt nem igen szeretvén telkét három négy fia közt fölosztani, azt mondja fiainak: te a' telekben maradsz, te és te pedig mesterséget fogtok tanulni, városba adlak benneketek inasnak, — olvasni, írni, számotvetni már megtanultatok a' falusi iskolában, szorgalmatosak legyetek, éljétek eszetekkel, egypár esztendő múlva mesterlegények lesztek, már ekkor szerezhettek is magatoknak egy kis pénzt — aztán mester emberek lehetek. A' magyar, ha illyesmire rá veti is fejét, hát milly mesterségre adja fiát? esizmazia, szabó takács, mesterségre, mintha ő csak erre volna kárhóztatva azért ezek legszámosabban is vannak, és e' miatt többnyire szegények, alig élhetnek. És ezeket aztán magyar mesterségeknél nevezik, ezzel veszik el esztét, mintha ő más nem is lehetne, pedig dehogy nem, mindenre ki lehet a' magyart úgy tanítani, mint bár milly nemzet fiát; de mind ezeknek alapja, az iskola. A' német pedig milly mesterségre adja fiát? az úgy nevezett német mesterségre, pedig csak ez ám, a' mi hoz valamit a' konyhára; ilyen a' szappanyos, timár, sütő vagy pék, mésszáros, lakatos, kolompáros, esztergályos, ötvös, puskás, bognár vagy pintér, kocsimáros, kereskedő 'sat. Jaj, de mind ezekben, hogy vehetik föl csak inasul is a' gyereket, ki olvasást, írást, számvetést nem tud? avagy hogy lehetne ezek nélkül ilyen kézműves? Avagy nézzétek az ácsokat, kőműveseket, nemde ezek között is csak azon német és tót legények lehetnek legálabb pallérokká, kik írni, rajzolni tudnak? mivel azt a' magyar gyerek több-

nyire nem tudja, hát csak közlegény marad biz a'. Lássátok, milly messzire vezet az iskoláról való okoskodás, pedig nem tagadhatjátok, hogy e' bizony mind ugyan van. No már ugyan kemény feje lehet annak, ki ezekből sem látja át, mennyire szükséges legyen, hogy gyermekét iskolába járassa — már aztán akár mi legyen belőle. — A' ki mint tanul, úgy veszi hasznát. Sok mondanom van még, de azt jövőre halasztom.

Rendek József.

A' 112-ik Zsoltár.

„Üdvözlégy Ó drágalátos nagy szentség“ szerint.

Dicsérjétek az Ur Istent kisedetek!

Dicsérjétek az Ur Nevét gyermekek!

„Áldott legyen mennyen 's földön

Az Ur neve mind örökkön“

Buzgó szívből ekkép énekeljétek.

Kelet, nyugot, dél és éjszak hirdetik

A' nagy Isten fölségét beszéltek.

Népek fölött uraságát

Egek fölött méltóságát.

Alkotmányi kellően nem dicsérhetik.

Istenünkhöz. Ki a' magasban lakik.

Valjon mikép? 'S ki hasonlítottatik?

Ő a' földön 's az egekben

Mindent lát egy perczenetben.

'S tudta nélkül semmi sem történhetik.

Föld porából fölemeli a' szegényt,

'S pártul fogja az eltírott szüz erényt,

Hogy helyhezze a' nagyokkal

Egy sorba dús gazdagokkal,

'S népek fölött uralgó királyokkal.

Magtalannak forró esdekléseit

Meg hallgatja, 's le törli bus könyeit;

'Slakoztatja vig örömmel,

Szép reményü gyermekekkel

Mint a' háznak legszebb ékességivel.

Fekete Mátyás.

Egy kis leezke!

Midőn a' mult országgyűlésen, a' nemességnek képviselői, püspökök, grófok, bárók, főispánok, senkitől sem kényszerítve, szeretetből embertársaik iránt mindent megtettek, a' mi a' nép javára, hasznára, és a' közboldogságra szolgál, magukhoz felemelvén az alsóbb osztályt; akkor úgy hiszem, háladatos-sággal, — melly tisztelet, szeretetben nyilvánuljon, — tartozunk a' nemességnek, most már polgártársainknak a' kapott jókért; nem pedig mit szomoruan tapasztalhatni itt ott, az úr teremtésének szidásával 's több illy félekkel illetni a' kaputos osztályt, *) a' nemességet; melly kalácsot adott, 's mi követ hajigálunk rájuk? Polgártársak! ez sem a' józan észnek, sem a' szent írásnak helyeslését ki nem állja, a' mi ennek a' kettőnek jóvá hagyását pedig meg nem érdemli, azt okos ember nem csak nem követi, hanem mennyire rajta áll, megakadályozni is igyekszik. Hiszen, midőn embertársainkat tiszteljük, akkor embert becsülünk bennök, és így magunkat mint embereket becsüljük másokban. Ennek szükségét erősíti azon igazság is; mivel Isten az embert úgy teremtette, rendelte: hogy társaságban éljen, társaságban pedig tisztelet, szeretet nélkül egymás iránt nem lehet élni; mivel ezek nélkül az embernek személye, becsülete, vagyona nincs biztosítva, ha pedig személyem, becsületem, vagyonom nincs biztosítva, akkor köszönöm az életet. De, hogy

*) Tagadhatlan, hogy ilyen háladatlan kitorések itt ott történtek; de tagadhatlan az is, hogy általában a' nép szíves köszönettel fogadta a' nemességnek az ő javáért tett roppant áldozatát; egyes gaz bujtozatok azok, kik szennyes éredekéből a' népnek szívét megmérgezik, és nemcsak egyes helységeken, hanem egész vidékeken zavart, lázadást okoznak. Ezeket az annyi felől zaklatott magyar kormány előbb utóbb kézre kerítvén, gazságukhoz képest megbüntetni fogja, az itt ott zavargó nép pedig az illető lelkipásztorok, mesterek és előjárók által falvilágosítva, oktatta és czélszerűen nevelve, Isten segítségével megint lecsillapodni fog.

társaságban kell élnünk, meg lehetünk győződve, ha tekintetbe vesszük: az ember sorsát, állapotját, lelki-testi erejét, tehetségét, hajlamait, vonzódásait. Az ember akár mellyik korszakában is, soha sem elegendő maga magának, mindig másnak segítségére is szorul. Mint csecsemős kisdéd nem képes életét fentartani, ha szülők folytonos gondossággal nem dajkálják? Vagy éhség, hideg által el kellene vesznie, vagy állatok prédájává lennie, 's így nyomoruságosan ki mulnia szülők nélkül. Ha felserdülő gyermekek sorába lép a kisdéd, ha szülők, tanítók, és egyéb emberek tanácsosai, oktatókkal, segítséggel nem gyámolítják, mi lesz egyéb, mint lelki testi tulajdonait, tehetségeit nem ismerő állat? Azután legényi, férfi korba lépve, természeti ösztönnél fogva, szükségét, hajlamot érez magában társné után, mellyel, hogy törvényesen lehessen, gyermekeket nemzhessen, és hogy azokat nevelhesse; szükséges azon érzékeny, és szent egyesület, mellyet házasságnak nevezünk, 's honnét minden egyéb házi, 's nyilvános egyesület ered. Ha pedig megvénül az ember, a kisdéd kori testnek gyengesége, erőtlensége ismét elő fordul: akkor ismét ha társaságban nem élne, nyomorult módon, éhség által és egyébképp kegyetlen halál martaléka lenne. Mind ezek mutatják, hogy az ember arra született, hogy társaságban éljen. Ezt igazolják az embernek tehetségei, mellyek haszontalanok, szükségtelenek társaság nélkül. Így társaságban, milly hasznos, alkalmas Istennek azon ajándéka: hogy gondolatinkat, érzelminket, szóval, intéssel, és egyéb külső jelekkel kifejezhetjük. Elméjével az ember különféle szükséges ismereteket, tudományt, mesterséget tanulhat. Egy ember nem lehet tökéletes orvos, mérnök, kereskedő, csizmadia, kalapos, szabó; hanem egyik orvos, másik kereskedő és így tovább, tehát

az embernek társaságban kell élnie, hol minden tudománynak, minden mesterségnek van külön külön követője, terjesztője, és így egymás szükségének fedezésére segédkezhet nyúthatnak. Nincs ember, ha a kis bíró nem furdalja, ki az emberek társaságát ne kedvelné, oda ne sietne! Nincs, ki szívének sebeit, fájdalmát nem szeretné kitálatni, és ez által enyhülést nyerni nem iparkodnék; nincs, ki tulajdon örömét másokkal közleni nem ohajtaná; mindenkinek lelkébe vésve van a vágy, mások előtt jó hirt nevet szereznii. „A jó hír név jobb a' gazdagságnál, ha mások szeretnek, az többet ér arany- és ezüstnél.“ Természetünkbe, lelkünkbe van hintve a' szánokadás, a' részvétnek magva, hogy „örvendőkkel örvendjük, sirókkal sirjunk.“ Mind ezek, ismételve mondom polgártársak, úgy vannak szerkesztve, összealkotva, hogy minden gondolkozóban azon hit gyökeret verhet: hogy társaságban kell élnünk. Ebből következik:

1-ör. Hogy minden polgárnak a' kormányzóknak, törvényeknek engedelmeskednie kell; mert ezek a' társaság' támaszai, fentartói; kormányzók, törvények nélkül, magának a' társaságnak romba kell dőlni. Nagy bűnösök tehát azok, kik isteni, hazai törvényeket tapodni, tiporni nem iszonyodnak. Ezek magának a' társaságnak alapját rongálják. Ez pedig nem egyéb, mint Isten, a' társaság alkotója ellen kikelni, ki rendelte, hogy az emberek társaságban éljenek.

2-szor. Magát az életet is hazánkért feláldozni kell szükség idejében. A' ki valamely társaság tagjává válik, az a' társaság törvényeinek, rendeleteinek, magát, vagyonát, mindenét aláajaveti; hogy a' közös jó előmozdításék, természetesen a' tulajdon szentségének sérelme nélkül. Azért életünk Isten után hazánknek tulajdona legyen. Mikor tehát a' haza felett vészterhes

felhő tornyosul, annak elosztására, hogy közre munkáljon minden polgár, és különösen a' ki arravaló, teljes joggal követelheti a' haza. Ezen közre munkálásra ösztönül szolgálhat az: hogy most különbség nélkül gróf, báró nemesnek a' fia, ha kihuzza a' szerencsét, a' sorsot, mennie kell, nincs menedék, mert egyenlők vagyunk minden teherben. Polgártársak! mutassuk: hogy ő Árpád apánknak méltó ivadékai, hős magyaroknak dicsó unokái vagyunk. Ezt csak tettel lehet barátim megmutatni; ha bebizonyítjuk, hogy képesek vagyunk hazánkat megvédeni, megőrizni, mellyet Istenben boldogult harcyszomjas apáink számunkra szerettek. Polgártársak „Arról ismertük meg az Isten (Jezus) szeretetét, hogy életét adta érettünk, épen úgy kell, hogy adjuk mi is testvéreinkért életünket.“

3-or. Mindnyájunknak tulajdon javainkkal a' hazát, közös anyánkat kell segítnünk, ennek szárnyai, ótalma alatt élünk; életünk, vagyonunk felett nemzetünk képviselői, kormányunk öröködik, ennél fogva közös szükségek fedezésére vagyonunkból, hogy adjunk, szükséges. Ha életünket tartozunk a' haza megmentéséért feláldozni, annál inkább birtokunk, vagyonunkkal hazánk oltárához járulni kötelesség. Polgártársak! Lelkesítsen benünket igazságos ügyünk, másét nem szándékunk bántani, csak a' miénket megvédeni, ez pedig szoros kötelesség, és így az igazság mellettünk van; a' hol igazság van, ott Isten van, ha Isten ügyünk mellett van, ki lehet akkor ellenünk, vagy is ki győzhet meg akkor? Hogy Isten folyvást velünk legyen, szükséges az igazság, szentség, erkölcs utján járni, sem gondolatlalt és érzéssel, sem szóval vagy tettel attól eltérni. Így legyen barátim! akkor bizodal munknak lesz alapja.

Matarits.

Ember! miért vagy a' világon?

Igy kérdezte magát számtalanszor szent Bernárd, kivált akkor, midőn idei foglalatosságai közt lelkének céljáról megakart felejtkezni. Hasonlóképen kell nekünk is naponként kérdezni önmagunktól: „ember! miért vagy a' világon“, 's célunkról minden órában gongolkozni. Lám a' tengeri hajós is a' csillagokra tekintget szüntelen; a' vándorló is siet kedves hazája felé, 's ötlet a' porban játszó utczagyerközcék föl nem tartóztatják; így gondolkozunk mi is célunkról a' csillagokon túl, 's tapodva e' hiu világot, siessünk azon haza felé, hol semmi nyomorúságnak nincs helye többé! „Szeressed Istenedet teljes szivedből, teljes lelkedből, 's minden erőből.“ Ez azon nagy parancsolat, mellyről nem szabad megfélekedznünk, 's ha teljesítjük, boldogok leszünk. Szeressük az Istent jobban, mint a' világot. Ez az, mit én példában akarok a' búzgó olvasóknak bemutatni. Volt egy Császárnak két udvari szolgálja, kik annyira el voltak merülve udvari szolgálataikba, hogy ők Istenről 's üdvösségükről egészen megfélekeztek; történt azonban, hogy ők egyszer vadászatra menvén egy jámbor remetének lakjába vetődtek, 's a' szobában álló asztalon szent Antal életére akadtak. Az egyik kezébe veszi a' könyvet, 's belőle csupa kíváncsiságból is kezd olvasgatni, azonban a' benn foglaltaktól tüstént annyira elragadtatott, hogy egészen komolyan így szólt barátjához: „Ugyan mondd meg kedvesem! valljon mit keresünk, 's mit várhatunk mi olly fáradságos szolgálatunkért?“ Mi többet nem kívánhatunk, mint: hogy bennünket a' császár barátjai közé számítson? Azonban nem hasonló-e a' császár kegyelme a' kristályedényhez, melly drága ugyan, hanem egyszersmind igen töredékeny? Csupa veszedelmek között emelkedünk

mi fölfelé, 's mennél fölebb jutunk annál mélyebben, 's nagyobbat eshetünk. Egészen másképen vannak azok, kik Istennek szolgálnak. Mihelyt komolyan akarjuk, oda vihetjük, hogy kedves barátjai közé fog bennünket sorolni. Csak szeretni kell őtet, 's akaratát teljesíteni. 'S most ellökélett szándékom, ezután egyedül Istennek szolgálni. Barátja csak hamar beleegyezett, 's ambátor az udvarnál is szolgálhattak volna Istennek, még is elhagyták a császár udvarát, 's egy pusztába vonultak, hogy ott minden háborgatás nélkül, a' legfőbb urnak, a' királyok királyjának szolgálhassanak.

Hasonlót beszél el egy híres író kinek neve Kornél (a Lapide) volt. Egy igen gazdag ember összehívta életének végső pillanatában házában valamennyi embereit, hogy segítsenek rajta, 's hogy a' halált üznék el tőle. Midőn már haldoklott, magához hívatta feleségét, 's gyermekeit 's mondá nekik: „Kedves feleségem 's édes gyermekeim! segítetek rajtam e' borzasztó órában, hiszen éjjel nappal egyedül nektek dolgoztam, 's nektek szolgáltam.“ „Ah“ felelének ezek könnyes szemekkel „mit tehetünk mi most éretted kedves Atyánk? miként tudnánk mi rajtad illy gyógyithatlan betegségben segíteni! Adná a' jó Isten, hogy megtudnánk szabadítani! Hanem ezt mi nem tehetjük!“ „Ah! a' halál ellen nincs orvosság!“ — kiált föl a' beteg, „tehát csakugyan meg kell halni! 's nincs ember a' világon, ki csak egy órával is megtudná életemet hosszabbítani, hogy bűneimet megbánhatnám. Milly hiúk, 's balgatagok az embernek minden fáradozásai! Éretted feleségem 's érettedek gyermekeim! arcom verejtékével dolgoztam, fáradoztam 's ellankadtam, szívemnek minden szeretetét, testemnek minden erejét 's éltem minden napjait nektek áldoztam föl, sőt talán lelkemet is elvesztettem, 's mindeze-

kért ez a' jutalmam? Halálom óráján magamhoz hívatlak, 's nem tudtok rajtam segíteni! Milly sokkal okosabb lettem volna, ha Istennek szolgáltam volna! Bárcsak barátokat szereztem volna magamnak a' mennyben, most legalább, e' félelmes pillanatban segítségül lehetnének! Milly más életet tudnék most élni, ha szerencsém lehetne, még egyszer fölgyógyulhatni.“ Hanem a' bánat gyümölestelen, a' fogadás késő volt. A' halál meggyőzte a' világ dúsgazdag fiát, megfosztotta őtet mindazoktól, mellyekhez szive kötve volt, 's Isten ítélőszéke elejébe vitte. „Emlékezzél meg teremlődről, mielőtt betoppanjon a' győtrelem igéje, mielőtt visszatér a' por az ő földjébe, homnét vétetik, a' lélek pedig vissza megyen Istenhez, kitől adatik.“ (Pred. 12.) Így szól a' szent írás. „A' te uradat Istenedet imádjad és csak neki szolgálj;“ mond Jézus. (Máté 4, 10:)

Freeska Alajos.

Atyámfiai, könyvet ajánlunk!

Ajánlunk nektek egy jó könyvecskét, mindenik megszerezheti magának, mert nem drága, egy icze bor arán, azaz 4 ezüst krajczáron, pedig szépen be is van kötve, írta pedig Majer István uram, hisz ösmeritek őtet már csak a' mi lapunkból is, a' szegény embernek igaz barátja, aztán tudja a' tollat forgatni. Azon könyvecskének ez a' ezime

„A' jó házi gazda“

Már ki ne szeretne jó házi gazda lenni? ugy-e minden jóra való ember az akar lenni? hát megis vegye és olvassgassa mindenik ezt a' könyvecskét! Most megmondom, hogy lehet hozzá férni: nem sokára Pesten lesz vásár, ide sok ember jön akkor az ország

minden részéről, bizzatok meg vagy a' bellost, vagy bár kit, a' ki aztán a' belső városban a' kigyó útczának barátok felé néző szegletén Emich Gusztáv nevű könyvárus boltjába térjen, 's ott kérdezősködjék, 's 4 krajczárjával annyit kap, a' mennyi csak tetszik; nem fog ártani, ha notarius uram fel fogja írni a' könyvnek czimét is. — Vagy azt is ajánlhatom, hogy menjetek a' plebános úrhoz, ő is szíves lesz, vagy a' kaplán úr akár minő jó könyvet kívánságtokra megszerezni. Csak a' jó könyvecskéért nem kell sajnálni egypár garast, mert azoknak tartalma aranyokkal fölér.

Majd máskor is adunk útmutatást jó könyvekre, tudom, hogy szívesen veszik tőlünk a' jó tanácsot. Adjon Isten jó egészséget!

Mi hír Buda - Pesten.

Kedves atyámfiai! már régen nem irhattam nektek olyan ujságot, mi áhítatos lelketekre nézve is fölüdítő erővel bírna. Mindig csak kardok és puskák, vég nélkül csak harc és háboru! Ma hála istennek! már irhatok ilyes valamit is. Mult vasárnap itt Buda-Pesten igen szép ajtatosság volt. Mit érne tudniillik, ha mi mind katonává lennénk is, ha Isten ő Fölsége nem segítene? Mit használna, ha mi sarlóinkat is dárdákká egyenesítenők, evő késeinket is póznák végeire dugdalnók, hogy magunkat védelmezhezzük, mind az mit használna; ha Istennek védelme nem volna velünk? semmit. Tehát szükséges leginkább ő hozzá folyamadni, hogy mit mi megtenni szeretnénk, ő azt hatalma által végbe vi-

gye, ha szent fölségének is úgy tetszik. Nagy ajtatosság volt itt e' két városban. Megjött Esztergomból az érseki megye kormányzójától a' levél, hogy a' város minden templomaiban ki legyen téve az imádandó oltári szentség a' szent mise alatt, azután pedig mondassék el az Ur Jézus szent nevééről való litánia öt Miatyánk és öt Üdvözlégy és egy Hiszekegy, még két imádság, a' békességért és a' háborujó kimenetelért. Ezen levélszerint tehát mult vasárnap össze jött 9 órakor a' belső városi templomba a' nép és megkezdődött a' sz. Mise áldozat. A' szent Misét mondá maga főméltóságú herczeg Hám János ur, magyarország Primása és Esztergomi érsek, mellette szolgáltak az oltárnál három püspök, és tizenöt más pap. Evangyeliunkor meg állottak, és megkezdődött a' prédikáció. *) A' prédikáció után pedig ismét folytatott a' szent Mise, azután pedig az imént megemlített imádságok mondatok el, erre következett az áldás az imádandó oltári szentséggel és így az ajtatosságot bevégeztük. Adná a' seregek ura Istene, hogy e' buzgó foházkodásinknak foganatja lenne, mi élőhittel és eleven reménnyel várjuk, hogy Isten ő Fölsége a' benne bizókat el nem hagyja, mi nem fogunk esüggedni, mi kitaró állhatatossággal fogunk esedezni szent színe előtt, 's azért is e' könyörgő ajtatosság addig fog folytatatni, míg Isten dolgainkat jóra nem fordítja.

*) A' prédikációt Zalka János dolgozó társunk tartotta, ugyan az, ki már három levelet irt számotokra, és Isten nevében még többet is fog írni; ő a' mint leveleiben megmutatta, hogy falun szerzett tapasztalásaiból városi ember is tanulhat; ugy megmutatta lelkes, magyar szívből fakadt prédikációjában, hogy városban szerzett tapasztalásaiból a' falusi ember is tanulhat. Szerkesztő.

Megjelenik a' lap hetenkint egyszer, esőtörtökön, egy iven. Előfizetési díj félvre Budapesten kihordással 1 for. Vidékre postán, borítékban 1 for. 20 kr. p.p. Egyes számnak ára 3 ezüst kr.

Előfizetést Pesten Eggenberger könyvárus is elfogad, kinél egyes számok is kaphatók.
Kiadja „a' jó és olcsó könyvkiadó társulat.”

Felelős szerkesztő: Szabó Imre.